

ملا فضل الدين

№42 ЦѢНА 12 К. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ ۱۲ قىتى ۱۳۱

ميرزا قىتچىلى آخوندوف (آنادان اولماقنى تىك يوز ايل لى ماسىتله) Литог. С. БЫКОВА

هه هه بس دىكل كه مىلمان آروانلارنى تىياز تاشا كاملارنه چىخارتدى، و يىزىم آب رومزى توكى، بونلار بس له هه بو نا انسانى جىبع مىلمان عالمى ياده سالوب، رحمت اوغويوب، و بونىك شكله باغوب فخر ايلبور.

Въ тоякъ: МІРЗА ФАТӘЛІ. Знаменитый драматургъ.

«А вѣдь впервые этотъ безбожникъ вывелъ на сцену благотворную нашу женщину и осканилъ насъ, и все-таки его

مشتري دفتری

مخرم اوخوجی لایزیه سلوم اولسون که تازه ایل ایچون آبرونه دخترین آجیق دره تازه مشتري له زورنالمن یانوار آئی یگ بیرندن بولاناجادره و مشتري اولمانک هر بیر شرطلری کیچن ایلر کیبیر ده سواي اولدان که مطبوعات ایشلریک و عملرک سببیتی نك گرتی گوندن چنتاشمک و بهالاسانی نظره آرب بو تازه ایل ایچون ایلک آبرونه قیشتی ۶ منات ایله شتیکه سواي کاسلردن که کهنه قاعده ایله ۵ منات گوندرملی درلر. دیک تازه ایل ایچون مشتري اولمان شرطلری بو قرار ایله در:

- ۱ قاضا زده و روسیه ده پوچته خرچی اداره نك عهدته: ۱۲ آیلنی آلتی منات، کاسلره بیش منات
- ۲ آیلنی بلا تفاوت اوج منات یازم
- ۳ آیلنی ایگی منات
- ۴ آیلنی یلدی منات
- ۵ آیلنی دورت منات

بوئی ده لازم بیلدیک خبر ویره که تازه قاعده به کوره بوندان سورا روسیه نك هر بیر پوچته خانه سنده مجبوسمز آبرونه قبول اوارنور، بيله که خواهش ایدنلر پوچته خانه ل واسطه سی ایله مشتري اولمان ایستیه لر پوچت خانه دن قبض آوب گوندنلر بولا دخی علاحده خرچ ویرمز لر.

تیلیس ده آبرونه قبول اولونور قاتنوریزده داویدوفسکی کوچده ۲۴ نوسره لی ابروده و شیطان بازارده محمد زاده نك کتاب دکانه.

میوزا قشقلی آخوندوف

(آنانان اولمانی نك یوز ایلرگی مناسیتی ایله)

ملی ایدیلریک آتاسی، شعیلات (دراما) یازانلاریزک اساد کالی، ایلانریک فخری عک و خبیه سیر مرحوم میوزا قشقلی آخوندوف دره که اوتک قشقلن ایدوانک هر نوع الرری وجوده گولور. بی مثل قومیدار، کشفه دایز گوزل مثاله لر، آیدار شعرل فارسی ترک دیلرینه، شیرین حکایه لر، غریب لر، میوزا قشقلی کلمته اوله بیر بولرلنک، یارانلاق فدنی، پوچندان وجوده گهورنک قوشن وار ایشن که بونک منی آن محرورده اولان. هر ایدیک اداوته دولی سمود قیلماز. مرحوم میوزا قشقلی حق نمالی بوله گوزل طبله بییه زاده خوش خابیت، عقل سلیم آجیق فککر، آرق فرست و ذکاوت دخی مرحمت قیلنلر. حیرت ایشنی بییر سرار: ایندیگت باسا باسا ویریز. اینتدیگت هیچ زاد ویریز.

(*) بو مقاله نامی ایله کسکوجری چاپلری تازه یازیدی و چایدان چپارته نی کتابان گونور اولور.

مرحوم میوزا قشقلی آخوندوف تولد ایدیربو نحو شعرینه تاریخ سیجیه نك ۱۸۱۱ منی سنده، ولی تولد گولوی معلوم دکال، آلتی - یدی سه میوزا قشقلی آتآ و آنانان محروم اولوب یتم قالور. بو تا حالده قالدیقی اتاده دایسی آخوند خانی علی بیتم قالدور. میوزا قشقلی زامندن اوز خبابیسی آتته گوب خلیم و قزیه سه مشول اولور. مذکور آخوند ایله اوز وقت نك، محترم و فاضل علملندن بییری حساب اولونوروش. بو محترم عالمک تحت نظرلنده میوزا قشقلی مناسیته بالی قلم آوب ترک فارسی و عرب دیلیرنی اوزگرتیر. آخوند خانی میرزه علی اسکر هجیریه زاده سینک خوسراً عربجه اوخویوب کامل اولمانه وقت یقوروشن بو قاعده ایله کسه گله میوزا قشقلی روحانی مننه خاسرلا عدیرسون. اما ایشن اوزگه سباق اوزره گه ییز و میوزا محروم روحانی اولمانی یاز دویمیر.

وقفا که میوزا قشقلی ۱۷ سنه پشپور، اونک دایلیسی ح زيارته گیشته اولور و باحسی اولغی اوزله گونور کچه

شهرینه آخوند ملا حنیک باشته فویرر که مذکور آخوند اوزگه عرب دیلی نلم ایشون. بیراره میوزا قشقلی مشهور روسی خلیم ایله گورودور، و گوروشدنک سوزگرا آخوندوف روحانی اولمان فکرینه بالره داندیوب اولوریا مدیبله آتتا اولمانیته و قولوق ایشک قصدنه مودور. بو بیلرک نال اولمان ایچون دایلیسی حجبن مرچانت ایدندن سوزگرا میوزا قشقلی اوزیده نخویه گلور و بیراره دایلیسی حنیک تازه آجیلش اولورنی ار. فویرر گوروب جان دلدن روسجه اوخویوب یازمانه مشول اولور. اوفقولان چپانمان سوزگرا میوزا قشقلی عزیز و مهربان دایلیسی حنیک ایقته دوعوب اوزمان الحاح و التجا ایلور که اونی قولورنه قوسون، مرحوم خانی میوزا علی اسکر باحسی اولغینک کسکولگی سندیروب توقه عمل ایلور و اونی اوزله قلبه گدوریر. بیراره روس دولتی طرفدن تمین اولولش گرجان (Baronъ Розенъ) اوزرتک باش حاکمی (بارون روزنه) نسی ایله الیه عرقی مترجیمگه قبول عریضه ویروب اونی ۱۸۳۳ نسی ایله الیه عرقی مترجیمگه قبول ایدنیر. بارون روزنن چاپلری جون قشقلی ک خنده که او وقت ۲۳ باشنده ایدی آرقب مرچده التافلر گوروشن. بيله که مرحوم آخوندوف اوزنی ترجمه خالی یازوب بو مقاله کلدیکده یارک و یاخنتیلرینی ذکر خیر ایله یاد ایدوب دییور: « یلیلمر هانسی دیل ایله بو سردارک یاخنتیلرینی اطهار و سکر گلارنی ادا ایلوب، میوزا قشقلی بو قولونده عریشک آخونه کسبی قالدور صدقات ایله اوز وقلنسه برنه یانوریر. بو اخلاص و صداقت و حسن خدمتاریک عوشرنه یاقولونک چیی و لیه لجه بختلار آور. قولوق اینیرینن فارغ اولان زمای آسوده وقلرنی روس کسکولریک مطالعه سه سرف قیلوب خلی سلومات کسب ایدیر. اولک آرقق سودیسی فلسفه، سیاسی و اقتصادیه علملره دایر کتابلار ایشن. مرحوم میوزا قشقلی وفات ایدوبنر قشقلی شهرینه تاریخ سیجیه نك ۱۸۷۸ نسی سنده فویرال آتک ۲۸ لجه گورته آتقش یغینی سنده. دفن اولوبنر قشقلیه سلیمان قبر سئلنلنده. چاپ حق شمیراتی یاغیلوب رحمته واصل ایلسون آمین»

مرحوم میوزا قشقلی اوز یازدیندن گورودور که سلمان الیه باسینک تمیز و تدبیل اوزک باشن کترکرینن اولوب بوله آرق سنی و لاتین ایشنم. اما چه قالدیر هر طرفدن قشقلی و جهالت و دیگر اوز طرفدن غرض شخصی، بخل و حد یزیم جناعت و ملت ایشلریک جوخته مانع اولدیقی کیسی مرحوم میوزا زانک دخی بو گورول فکرینه مانع اولوب اوتک بوقرس چکدیگی سی و زحمتی ترسیز قوبوب.

مرحوم آخوندوف بو بارمه یازیر:

هاگر آلف یاه ملت اسلامه هالاقایه بودی سه سیلاویه و نوقت هم از طرف دست جی اسلام در عالم میویلیزه (Цивилизация) رسم خط لغوی است ملت اسلام در عالم میویلیزه رسم خط لغوی است و مغنیت بر ملت اورویا ای شیعه سنک جنندی بسلت ایندکدر در ابتدا نسخ میویلیزه در اسلام اولوب آغاز روییدن کرد. اما بواسطه سموت خط سیلاوی اسلاویان عامه سارف فی مابین مردم اساق این ملت نمیم بیزیرت و تقسیم میویلیزه در خاک اسلاویان پویدمه مانع گروید و در خاک

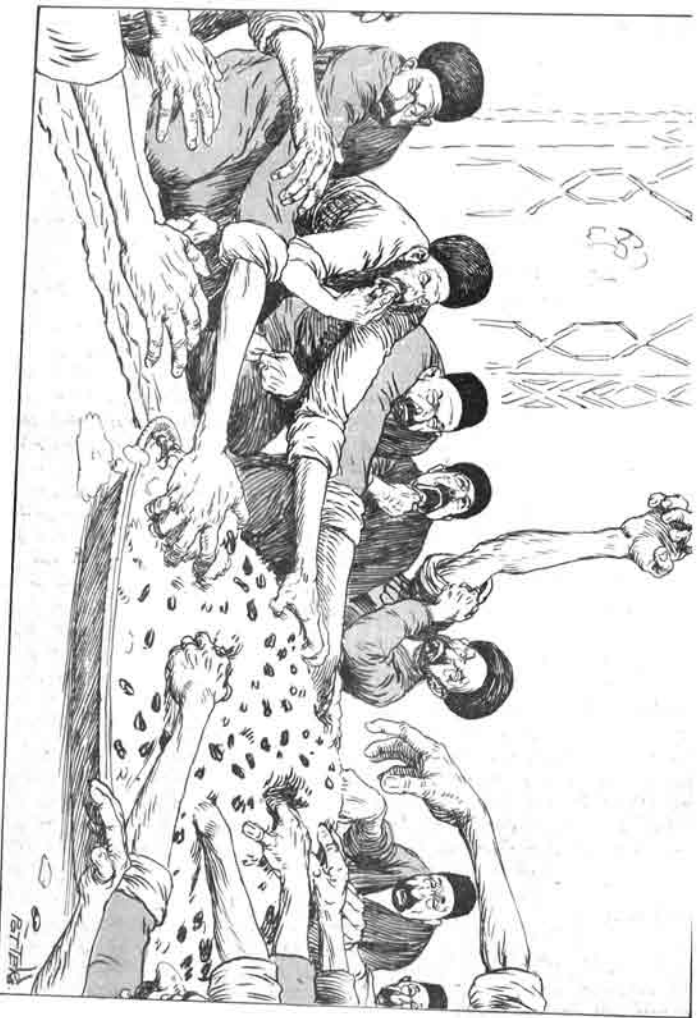
آوردیا بواسطه سموت خط هالاقایه اعلمش رویدم شد. هزار افسوس که اولیای ملت اسلام وجوب تمیز الیه یاه خوددارا درک نیکبخت و این مطلب روشتر از کتابلر هیفتنه.

میوزا قشقلی ترتیب ایلیش الیه باسینک خاشانی و ایران کسکولرینه قبول اولماندینن، عوام و کوفه نظر ایران وزیر لریک خوسراً اسلایسده. مقیم ایران شمیری میوزا سینک خاکت بیسی و عداوتی و بیجان اوز حال دخی فارس سینک گوزل و موزون بیر شونومه دایر ایشندر که کسکوجری چاپلریک کتانه جی ایله مرچ اولنوب.

میوزا قشقلی آخوندوف قوبیدارنک گلدنک قلمی سورته دیه ییلدیک (غوغول) (Togolъ) روس و (مولیر) (Molъrъ) و رنگ دراما بازارلاریک اوسانه ویشیری اولدیقی کیسی مرحوم آخوند ونده ترک آذربایجان ادبیریک و قومیدا لوبلریک آتاسی ویزول گوسرلری اولوبدر. اونک قومیدارنک منلی یزیم آذربایجان ترک اریک دراما یازلاری حله بو وقت تک کتانه یازوب یقوره ایدیلوبلر. و مرحوم میوزا قشقلی پارسنه کمال خرت ایله دیه ییلوریک کسه اونک قومیدارنک ایشونده یزه قیقنک حاصل اولور که یولارک معنی الحق = حکیم روشن روان و عارف طلیع اسانیرده. چولک یزیم قومیدار یازلاریک هیچ بری میوزا قشقلی کیسی له اوزدن گورودور و نهه دوغورمان آکلایره. بو مهارت و قایلیت و طلیع اشانه بلیت اجناتی او مرحوم قومیدار پارسنه گورونور. مرحوم دراما لوبلکده اطهار قلیقی سرف کمال دوغورلنده و سنه گوسلر گل. اونک تیلانکده هانسی ایشونده ایله آوب آخوندوف اولدوموش اوشاع و زماهی بلا اختیار اونودوب اوزیزمی میوزای مرحوم یازدینی زامله، وصف قلدینی اوشاع و دستکاهک اینجته درک ایدیریک. افراد مجلس گویا یاس ییر گوزدرک اوزیندن و روان لیسارنده گلوب کچیرلر یز اولارک حرکات و سکناتی نجه که وار شاعله ایدیریک، ما یشقلاری صحنی ایدیدوب گولر ایله گولوب، آغیلار ایله آغیلور.

آخوندوفک دراما لویس مقصدله و حقیقی ادبیه مخموس اولان استمداد و قایلترینن بیرسده بوهر که اوز شعیلات و حکایتلرینه احوالات و گذارحالی سولمان استصکام هر بییری اوز دیبله دایلیسیر. اسکینچین دوستش شاهه کیسی هر هانسی ستمک دینلتن سوز سولویور ایله بی سینه سولویور که کریا مرحوم حان عسک اوزیشنر و با ایسک اولارک سوز ارضی ایندیکده یز ییر سینه سولویور. بو قایلینن علاوه میوزا قشقلی دیلته اوله ییر لوبلریک، بلاحت و طرافت وار که هر کی اونک کلاسی ایشونور ایله کورگی آچیلور و دوعای آتته گولور.

بو حالده میوزا قشقلی آخوندوفک تولدنن یوز ایل (یس عمر) و ولاتندن اوز اوج سه (دور یور) غولوب کچیرور. بو اوزون مدتک عرضته یز آذربایجان ترکلری غولوب آلوب نجه کسه لایمده اوزیزمی تاسییبش، وقع و حقیقیزی لایتنجه درک

زودنده مجند شیخ عیسا د چکرگه

ایکون جیتہ ، الہک حیوانلاری !!!
(هان سامت پکرگر لور خوب دلایتدن اوچوب گیتدیلر)